

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.00. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalcih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 190 Thurs., Aug. 16, 1945

Komunizem v Jugoslaviji

Iz starega veka pripovedujejo zgodbo o Herostratu. Bil je to človek, ki bi rad postal slaven, slaven na vsak način. In kaj je iznašla brijtna glava, da se za večne čase proslavi pred svetom? V Efezu v Mali Aziji so imeli Grki silno lepo svetišče boginje Diane, znano po vsem tedanjem svetu. Herostrat gre in zažge ta tempelj. Tako je postal znan po vsem svetu. Vsi so namreč preklinjali njegovo ime. Celotno zgodovino je prišel. Se danes je njegovo ime znano kot ime prevzetnega zločinca.

Ta zgodba nam prihaja na misel, ko premišljamo o jugoslovanskih partizanih in njihovem voditelju. Slaven in znan je postal po svojih ostudnih zločinih kot ta Herostrat. Kri nedolžnih žrtev se drži vsakega njegovega dejanja. Desetisoči mirnih prebivalcev naše drage Slovenije so padli, ker se je zahotelo temu krvniku krvi in na grobovih zgrajene slave. Ali se bo mogel še kdaj dvigniti naš stari kraj s svojim stari rod? Ali ga je požgal Herostrat Tito za vse večne čase?

Sedaj beremo, da ta jugoslovanski Herostrat nadaljuje svoje razdiralno delo v Avnoju, začasni jugoslovanski narodni skupščini. Po poročilu "The United Press" (N. Y. Times 8. avgusta) je Tito pred to skupščino napadel zapadne demokracije. Amerikanska demokracija goji po njegovem fašiste in izpodkopava demokratske ustanove. V zapadnih deželah je po njegovem demokracija samo varanje. Te dežele, pravi Tito, imajo splošne in svobodne volitve, toda brez "socialne vsebine." Pri tem je Tito mirno prežrl, kako so angleški demokratski volivci prav malo poprej vrgli vlado zato, ker so hoteli hitrejše socialne reforme. Tudi je pozabil povedati, kakšno "socialno vsebino" je njegov komunizem dal Jugoslaviji. Ali je uničevanje in klanje "socialna vsebina"?

Toda bomo pravični! Tito prinaša veliko novo "socialno vsebino." Le poslušajte, kaj pravi o tem poročevalec "United Press." "Moša Pijade, eden glavnih voditeljev in podpredsednik Avnoja je rekel, da predloženi agrarni zakon poskrbi za podržavljenje in razdelitev vseh posestev, pa tudi vseh bank in tovarn. Vlada predlaga, da se zapleni zemlja cerkva in samostanov tako, da ostane samo okrog pet hektarjev samostanom. Pri samostanih, ki so zgodovinskega pomena, ostane lahko 20 hektarjev. Po Pijadovem poročilu je protestiral proti temu načrtu škof Stepinac v "božjem imenu." Protestiral je tudi srbski patrijarh. Ta je tudi rekel, da so že zaplenili nekaj cerkvenih poslopij. Pijade je to potrdil in se nasmejal rekoč: "To ni reforma, to je naravnost napad."

To je tedaj "socialna vsebina" jugoslovanskega partizanstva kot je to poznal svetu Titov opreda, znani belgrajski Jud Moša. V Jugoslaviji je bila že po zakonu iz leta 1922 zemlja razdeljena. Veleposestva v starem smislu besede so izginila. Ostali so do neke mere še gozdovi. Mnogo si torej z novo razdelitvijo nič ne bo okoristil. Socialno gotovo nihče od tega ropa nima koristi. Če bo namreč smela ostati kaka duhovščina v Jugoslaviji, jo bodo morali pač ljudje vzdrževati ali je pa ne bo. Šlo bo torej iz istega ljudskega žepa. Družba v celoti ni ničesar pridobila. Ta "socialna vsebina" nove komunistične družbe samo to pove, da hoče Herostrat vse storiti, da bi iztrebil zadnje ostanke cerkvenega življenja v Jugoslaviji. Vse to v imenu pravice in svobode.

Gre za uničenje vpliva Cerkve. Vsi sovražniki krščanstva so vedno tako delali. Kdo so bili glavni mučenci v rimski dobi? Duhovniki! Papež Leon že v petem stoletju po Kristusu poudarja, ko govori o sv. Lavrenciju, da je "divjost paganov zadivjala v prvi vrsti proti duhovnikom." Rimski papež je dalje zaplenila premoženje cerkvenih občin in se hotela polastiti vsega, kar je Cerkev imela. Zanimivo je tudi, da so rimski sodniki sodili kristjane kot državne "izdajalce." Ničesar novega se torej niso naučili tirani v Jugoslaviji. Postopajo po starem kopitu preganjalcev kristjanov. Najprej udarijo na duhovnike, potem proglase za izdajalce tiste, ki se ne poklonijo maliku Titu. Na to se vzame cerkvi še premoženje. Prav nič novega pod božjim colncem! Zapiski o preganjanju slovenskih katoličanov se bodo brali čez stoletja tako kot beremo zapise o mučencih iz prvih časov krščanstva. Nekdo je že primerjal Tita z Neronom.

Vpijejo seveda, da hočejo uničiti klerikalizem. Brezvercem je namreč klerikalizem vse, kar vzdržuje krščansko družbo. "Klerikalne" so katoliške šole, ker hočejo vzgojiti otrok pod vplivom krščanstva. "Klerikalne" so vse ustanove, ki goje krščanski tisk, ki združujejo kristjane v vzgojne, kulturne, gospodarske organizacije. Vse to mora izginiti, da se komunizem polasti vzgoje mladine, da razbije vsako zvezo med katoličani in da lahko potem na posameznika vpliva s svojo propagando.

Od dne do dne je bolj jasno, da se bje v Jugoslaviji boj med vero in nevero v najostrejši obliki. Partizanstvo se je izenačilo s komunizmom, ki hoče streti vse, kar bi moglo dati še kako oporo krščanstvu. O tem kot se vidi iz gornjega poročila ne dvomi več ameriška poročevalska služba, pa tudi nič več svetovna javnost. Celotno tajnik SANSa je izjavil javno, da je zmagoval v Jugoslaviji "naprednjaštvo," tako

kot si ga on predstavlja. Le nekaj ameriških slovenskih katoličanov še vedno vtika po zgledu ptiča noja glavo v pesek, da ne bi videli, kam je pripeljal partizanstvo slovenski narod. Ti ptiči noji raje verjamejo, da je večina slovenske duhovščine in z njo večina naroda izdajalska kot bi priznali, da od Kidriča, Kardelja in njune družbe ni bilo drugega pričakovati kot preganjanje vsega, kar je krščansko. Ljubše jim je, da izgublja krščanstvo tla v stari domovini, kot da bi priznali, da so dolgo, dolgo naselili komunistični propagandi. Ker tišče glavo v pesek, ne slišijo obupnih klicov tistih tisočev, ki so se rešili kot begunci iz komunističnega pekla. Ne slišijo, ker nočejo slišati.

Po nekaterih izjavah bi sodili, da jih je nekaj, ki mislijo, da more iz sedanjega preganjanja zrasti prerod krščanstva po besedi, da je kri mučencev seme novih kristjanov. Mislijo, da bo po začetni zmedbi prišlo novo urejeno življenje brez zločincev, ki sedaj narod vodijo ali bolje zaslužujejo. Res je Bogu vse mogoče. Res morda izginejo tirani kot je Tito čez noč kot so prišli. Mi to želimo in upamo. Toda samo po sebi iz zla ne more zrasti nič dobrega. Še velja tista Schillerjeva beseda: "To je prokletstvo slabega dejanja, da z njega vedno novo zlo poganja." In hudobija partizanstva vpije do neba.

Prav gotovo pa vse to modrovanje nekaterih katoličanov ni nikako opravičilo, da bi kdo kakorkoli podpiral propagando za preganjalce krščanstva — partizane. Ne moremo mnogo storiti za žrtve komunistične brutalnosti v starem kraju. Vsaj krivice naj bi jim nihče ne delal. Ali se zdi komu res še junaško sodelovati pri SANSovih napadih na nesrečne ljudi, ki si ne morejo pomagati in se ne morejo braniti? Ko beremo o napovedanem SANSovem pikniku v Jolietu, se nam uriva misel, da bi tudi v Ameriki nekateri na vsak način bili radi deležni Herostratove slave, da so pomagali uničevati Slovenijo.

BESEDA IZ NARODA

Iz urada glavnega pred-
sednika S. M. Z.

Uradnikom in članstvu Slovenske moške zveze zahvala in v nadaljnje priporočilo.

Cenjeni bratje: — Kakor sem vam od časa do časa poročal, kako napredujemo ali nazadujemo, tako sem vas pustil zadnje čase precej v miru. Saj sam dobro vem, kaj se pravi: veliko delati in imeti malo počitka. Kateri ste bili tako srečni, da ste imeli par tednov počitka ali bolje rečeno počitnice, svoje piknike itd., je dobro. No, sedaj je pa vse približno že minilo, moramo pa zopet prijeti za delo in delati ter vzdržati še nekaj časa, saj nam obetajo, da bo kmalu konec te strašne vojne. Potem bomo pa že malo bolj prosti in tudi naši bratje-vojaki bodo z nami doma. S tem bo mogoče kaj boljše življenje za nas vse.

Torej da preidemo nazaj k SMZ. Od začetka tega leta do sedaj smo imeli zelo veliko smrtnih slučajev. To je zelo velika rana za našo mlado organizacijo. Vedno sem poudarjal in vas prosil, da se potrudite in pridobivate novo članstvo v naše vrste, zlasti v mladinski oddelek. Pri nekaterih podružnicah ste lepo delovali in tudi napredovali, in zopet pri drugih podružnicah pa malo manj. Vsem vam, kateri ste bili aktivni, najlepša hvala. Niso pa se potrudili vsi, pač je temu kriva prevelika zaposlenost in v premnogih slučajih pa tudi brezbriznost, saj veliko članov niti na seje ne pride več. Mnogi, ki bi lahko plačali za pol ali celo leto naprej, pa niti za tekoči mesec ne plačajo asesmenta, potem je s članstvom nekaj narobe.

Zato pa vas prosim, da boste malo bolj točni vsaj s plačevanjem asesmenta in pridite tudi včasih na seje; posebej vas pa prosim, da se potrudite in pridobite vsaj enega novega člana na mesec vsak. To je dovolj malo, kar pač morete storiti za svojo organizacijo in če to storite, boste lahko imeli zavest da ste aktivni član Slovenske moške zveze.

Na 22. julija sem bil povabljen v Cleveland, kjer je pomožni gl. tajnik Jože Grdina organiziral novo podružnico. Prav z veseljem sem se bil odzval. Zbralo se je bilo lepo število fantov in mož na domu brata Štefana Markolija. Tam sem zaprisegel kandidate in potem tudi njih izvoljeni od-

bor. Vsi so obljubili, da bodo delovali za napredek in procvit Slovenske moške zveze. Imajo že tudi mladinski oddelek. Tako je prav bratje, le korajžno na delo in v doglednem času boste imeli eno najboljših podružnic pri SMZ. Ob tej priliki naj se zahvalim bratu S. Markoliju, ki nam je dal na razpolago svoje krasne prostore in za vso prvotno potrebo. Hvala pa tudi vsem, ki ste bili navzoči pri ustanovitvi te podružnice. Hvala vsem in za vse. Pomnite, kar ste prisegli in se ravnajte po tem in uspeh vam je zagotovljen.

Na polletni seji glavnega odbora naše Slovenske moške zveze je bilo sklenjeno, da se razpiše kampanja za novo članstvo. Torej kampanja se prične 1. septembra in se konča 31. decembra tega leta. Kampanja je za oba oddelka. Nagrada ostane tudi še znanprej po 25 centov od novega člana in potem pa še posebna nagrada tistemu članu ali podružnici, ki pridobi največ novih članov v tej kampanji. Upam, da boste vsi zadovoljni. Priporočam vam torej samo eno in to je, da greste vsi takoj na delo, da boste ob koncu kampanje imeli kaj pokazati. Storitve bratje in prepirčan sem, da bo ta kampanja velik uspeh. Vsi, ki ste bili aktivni že do sedaj le še z večjo korajžjo naprej in drugi pa, ki ste do sedaj zanemarjali, pa se vsaj sedaj potrudite, da zamu-jeno popravite. Z željo, da bi ne bili razočarani pač pa presenečeni, ostajam z bratskim pozdravom za večjo in močnejšo Slovensko moško zvezo,

Anthony Rudman,
glavni predsednik.

Vojak piše iz Češke

Naslednje pismo od ameriškega slovenskega vojaka je prejela poznana Mrs. Tončka Jevnik. Pismo se glasi:

Rokyran, Czechoslovakia, 1. avg. 1945.
Cenjena Mrs. Jevnik!
Že precej časa je minilo, odkar sem zadnjič kaj slišal od Vas. Upam, da je vse dobro in zdravo, tako Vi kakor tudi Vaš mož John.

Gotovo že veste, da se sedaj nahajam na Češkem že skoro dva meseca. Kako dolgo še ostanemo tukaj, mi ni znano; toda vse kaže, da ne več dolgo. V tej deželi ljudstvo ni imelo dosti pomanjkanja za časa vojne, kot tudi njima mo-

go pomanjkanja sedaj po končani vojni. Kdaj pa pridem nazaj domov v Cleveland, je težko reči. Najbrže komaj potem, ko bo vojna končana tudi z Japonci. Upanje je, da se vojna z Japonci konča še v tem letu.

Tukaj imamo ves čas precej dela s premeščanjem vojaštva, ker mnogi odhajajo na japonsko bojišče.

Drugeče je z menoj vse dobro in tudi zdrav sem ter upam in želim, da je tudi pri vas tako. Zaprošil sem bil za dopust, da bi šel obiskat sestre in brate v Jugoslavijo. Toda, žal bilo mi je začasno neodobeno. Bom pač moral počakati, da se razmere malo bolj uredijo in zaprositi enkrat pozneje. Toliko za danes v naglici, se bom pa še ob drugi priliki kaj oglasil. Iskrene pozdrave Vam in Vašemu možu ter vsem prijateljem v Clevelandu.

Charles Hudina.

Se pritožuje radi pošte

North Chicago, Ill. — Priloženo Vam pošiljam za naročnino še znanprej. List se mi prav dopade, ga kar komaj čakam. Kar je najbolj čudno je to, da v soboto ga ni nobenkrat, v ponedeljek dobimo pa po dva, včasih pa po tri. No, pa vemo, da to ni krivda uprave lista. Za enkrat moramo kar potrpeti, da bo dobila pošta več uslužbencev.

Zelo bi bilo priporočljivo, da bi se tudi iz naše naselbine kdo oglasil s kakim dopisom. Pa kaj, ko vsak rajši bere kot pa piše. Pozdravljam vse čitatele tega lista širom Amerike,

Mary Hodnik.

Pot v mir

Od prvih začetkov ameriške zgodovine so prihajali sem ljudje iz vseh predelov sveta, da uidejo verigam tiranije in strahotam lakote. V svojih prizadevanjih za dosego istih ciljev so možje in žene vseh ras in veroizpovedanj zgradili mogočno in svobodno državo.

Živeli smo tu na tej zemlji približno 170 let in smo bili svobodni pred strahom — svobodni, da govorimo kar mislimo, bodisi da smo bili doma ali na cesti ali na shodih. Svobodni, da pišemo ali čitamo časopise in knjige po svoji volji. Svobodni, da molimo v cerkvah ali sinagogah. Mi Amerikanci pa smo tudi prišli bližje svobodni od pomanjkanja kot kateri koli drugi narod na svetu. Naše mezde so najvišje, naša hrana in naša obleka najboljša, naši domovi in naše šole so najboljše.

Zategadelj se ni čuditi, da je naša dežela slavila kot "dežela svobodnih ljudi." Toda radi tega še ne velja, da bilo nekaj čisto ameriškega v teh idealih svobode pred strahom in pomanjkanjem. Možje in žene so vsepovsod in vselej stremeli za temi osnovnimi človeškimi svoboščinami — in milijoni so prišli sem z vseh koncev in krajev sveta, da napravijo Ameriko "deželo svobode."

Mnogi izmed nas pa so kmalu pozabili težave in napore ljudi v tujih deželah. Zdelo se je, ko da njihovi problemi niso povezani z našimi. Mislili smo, da je vseeno, ako oni drugi, tamkaj onstran morja, trpe in so preganjani — ako smo le mi sami svobodni in uživamo svoje pravice. Celotno ko so nacisti začeli svojo gonjo in se rini na oblast, so mnogi izmed nas menili, da se nas to ne tiče. Vsi zdaj vemo, kaj se je zgodilo — kako je nacistični teror, ki je najprej udaril po Židih, rastel in požiral skupino za skupino in državo za državo, dokler ni bila vsa Evropa zaslužnjena.

Ko je bila Evropa v verigah,

vklenjena n potlačena, so nacisti in njihovi japonski pobratimi krenili na pot osvajanja vsega sveta — in v Pearl Harborju smo spoznali, da smo bili tudi mi med žrtvami, katere so si bili izbrali. Naučili smo se resnice, da tirani, ki nekje drugje kratijo človeške pravice katerega koli drugega ljudstva, ogražajo istočasno tudi naše lastne dragocene svoboščine.

Predsednik Roosevelt in ministri predsednik Churchill sta priznala to resnico, ko sta pred štirimi leti sestavila Atlantski čarter, dne 14. avgusta 1941. Vedela sta, da bo mogoče nuditi "svetu boljšo bodočnost" le, ako postanejo ljudje vsepovsod po svetu svobodni. Takrat sta postavila zedinjenim narodom naslednji cilj: "Da se ustanovi mir, ki bo omogočil vsem narodom, da žive varno v svojih mejah, in bo nudil jamstvo, da bodo vsa ljudstva vsepovsod živeva svoje življenje v svobodi od straha in pomanjkanja."

Na podlagi tega osnovnega načrta so šli zedinjeni narodi daleč naprej na svojem potu. S skupnimi naporii smo porazili sile tiranije v Evropi in se približujemo tudi na Tihem oceanu koncu svojih nalog. Skupaj smo izdelali načrt za svetovno organizacijo varnosti — za mašinerijo mednarodnega sodelovanja. Skupaj bomo spravili v obrat to mašinerijo in z Atlantskim čarterjem kot svojo zvezdo vodnico bomo dosegli svoj veliki cilj trajnega miru na svetu, ki bo svoboden.

ONA.

Pismo iz Belgije

John Ivanšek, 1153 E. 61 St., je prejel potom mladega Srba ameriškega vojaka Sgt. Sam Ostoina pismo od svojega brata Franceta, ki se nahaja že več let v Belgiji. Pismo se glasi:

Serraing, 2. VII. 45.

Dragi brat: Prišel je čas, da Ti zopet lahko napišem par vrstic. Najprej prejmi moje prisrčne pozdrave Ti, Tvoja žena in otroci.

Dalje Ti naznanjam, da so bili ata in Lojzka kot ujetnika odgnana v Nemčijo, njihuj dom in zemljo pa so jima Nemci zaplenili in na njih zemlji naselili svoje rojake. Upam, da sta sedaj že zopet lahko odšla nazaj domov, ampak nič gotovega ne vem, ker mi ne morejo nič pisati. Brat Jože in sestra Ana sta ostala še doma s svojima družinama; samo vas Stari grad pa so vso izselili. Bilo je v resnici žalostno, ker so morali vse pustiti tukaj in oditi v tujino, posebno pa mi je bilo hudo za našega ata, ker so že tako stari in se morajo na stara leta vlačiti po nemških lagerjih.

Saj veš, da so ata stari že 83 let in sedaj prav nič ne vem, kako in kaj je z njimi, ker pišma še sedaj ne gredo tja. Jaz sem še tukaj v Belgiji in prvo, ko bo mogoče, bom šel tudi jaz domov, če se bo kaj spreduglačilo in da bo kaj bolje kot je bilo poprej. Ze leta 1928 sem poskušal priti k Tebi v Ameriko, a ni bilo mogoče. Bil sem že trikrat v Antwerp-u, pa se mi ni posrečilo, da bi bil dobi bil priložnost odjadati čez širno morje in sedaj pa tudi ni mogoče.

H koncu tega pisma te prosim, da če prejmeš te vrstice, da mi odpíšeš. Prejmi prisrčne pozdrave od mene in moje žene, Tvoj brat,

Franc Ivanšek,
rue du Industrie No. 142,
Serraing Liege, Belgien.
(Op. Mr. John Ivanšek, stanujoč na 1153 E. 61 St., je doma iz vasi Stari grad, p. Videm, pri Krškem.)

—Največja živeča je japonski veliki doseže dolžino 6 čet

Nekateri se ne verja, je bil tudi jaz med tistih nikoli pred toliko in toliko, pa velikimi težavami rešil klub, ki se vedno ne pridid Rifle klub. Tretje, največ za to priznanje smo dali ravno tisti, ki vse v boju imajo, ba, ne vem. Pa imamo samo da je članstvo lesa.

Pri ustanovitvi smo pomagal zato, ker enkrat v svojem sili kako čast. No, zdaj dal razumeti, da prvega predsednika pravega človeka, klub od časti do do slave. Ker smo klub same brihtne, ko razumeli kam li in brez opozicije, trjen za predsednika. Ker je bilo to, naj je v Clevelandu, tak klubu mnogo za-

ženice so sto in šlo, Pepi in natihome privolil, vse hudo na svet, se se nismo podali, si vsak tork večer redno do srede ži-

bilo na zahtevo, mame mesarjev, ki so bili ali od seje narava lahko ir- Če si v sredo dopoldne od- kakega, zaspanega se pre- mu že na obrazu kave in da je član Euclid.

Naše žene so se res, se sredo na vso milico celo- zatrevati, da se pome- Pa se ni! See!

Ko sem se jih k- "namrkal" v nek- dal še drugim to mi mam- s prvima dvema ni mela niso bili zadovoljni, kar naglo pokopali kandidati so se v njih ni hoteli, kaj pa sednik. Kar v al Rožman krat že prišlo: al Rožman veličal tega sveta, imajo predsednika k Janecz; "j- kerjemam.

Pa se je dobil ukoreninjeni tra- sebe ni" vil zapik. Jim, in začel danji predsednik do dobika rekel, ko smo ga šali, če bi hotel časa pred nami mislite, da se kaj sem s kladivoma pa začel ozirati mu zobe i- vijo, to se pravi smo se bil prednikom in manovim Tri dni m-

je dejel pušča zda- mu zobe i- smo se bil manovim Tri dni m-

glej, da ti je dejel Re- one je naj- sam tudi e- pa on ni e- Rifile klubu. Za- biti tudi, če-

vse mile viže us- ga ne bi odprav- čem, da bi se bil krat razkopal- bo zdaj t- set let. L- pozabili; je- prav dobro. dolomljeni nebesa!" je- je bil pr- kjer je bil i- traven- njene, da- močan trgo- je bil pa samo- S Tonetom- keke noči sta- se je takra- bila žena; "z- vam bom jutri po-

o so tre- priliko, na, Rož- vogle d- vi, kjer- nogel poc- o so tre- bodi, je- bodi, je- vlogi, l- na tri v- vse v zm- vse v bo- mati. " pa boža- per, kolik- te tako- te smeš- ni malo- nisi už- No, zd- sam sv-

Netloba in senca

SPISAL DR. FR. DETELA

so trčili, in Tetrej je bil tako, da je napil obe. Tetrej, Rožmanovi, ki ima vogle dobro podprte, in, kjer mora edini Gašper podpirati.

„Tone je bil tudi močan,“ je nadaljeval Rožman. „Miha je obležal. Jaz in tvoj oče, Janez, sva se pa vozila ravno tisto noč s semnja domov, in ne vem, kaj nama je prišlo na misel, da sva zavila skozi Stegne namesto po cesti. Pot se prikrasja, to je res; kolovoz je pa tudi zmeraj razdrt. Tam sva dobila Miha mrtvega. Saj, po pravici rečeno, prida ga ni bilo nič in škoda nič.“

„In Klančar da bi ga bil ubil?“ se je čudil Janez. „Tako so govorili. Presedel je tudi nekaj mesecev. Ampak to je tudi res, da se je ljudem bolj smilil Tone kot Miha.“

„Tvoj oče, Gašper,“ je dejala krčmarica, „je pa tudi nekoliko za mano gledal, še bolj pa, kakor se je meni zdelo, Mana, ki je zdaj tako pobožna, za tvojim očetom.“

„Tako da tebi, Gašper,“ je dejal Tetrej, „za očeta in mater ni bilo sile; lahko bi bil tudi Tonetov ali pa tudi Manin sin.“

„Bog me varuj!“ je dejal Gašper.

Tako so se zabavali dolgo in prijetno, in Gašper se je poslovil tako pristržno in stislil tako krepko Rezi roko, da si je dekletko mislila, da pride še.

„Nič se ne boj, Gašper!“ je dejal Rožman. „Saj jaz vem, da nimaš še v rokah, kar ti gre; ampak pri meni imaš kredita magari za tisoč kron, in kdor ima kredit, ta je mož.“

„Tako je,“ je dejal Tetrej; „ni kredita brez kredita.“

Gašper je bil zadovoljen. Bodoče življenje se mu je kazalo v lepi luči. Čez dan bi delal, zvečer pa se zabaval v prijateljski družbi. In Reza bi bila najbrž dobra ženka, vesela, zgovorna in ne brez denarja. Prav presedalo mu je že dosedanje življenje; človek ima takorekoč pred seboj jed in pijačo, pa ne sme ne jesti, ne piti. No, stric je že obljubil, da ga izpusti iz klešč. Da bi se le ne skesal! Toda čemu bi ga še držal, če ne zaradi dobička? Ej, kako spoznava človek ljudi, tako imenovane pošteni, ki so toliko slabši od nepoštenjakov, da se ti ne hlinijo. Baraba je baraba; tak pošteni, pa baraba in hinavec. Nekako ponosen je bil Gašper, da je že toliko bridkega izkusil in da pozna zdaj človeško dušo do dna; jezil pa se zato ni nič manj nad krivici in in krivcem. Dan je gospodarjev, noč je moja, pravijo drugi fantje; njegova ni nobena ura; vedno bi moral biti ali na delu ali pa doma in delati za druge. Varih mu je bil kar oči zavezal, da je laže gospodaril z njegovim premoženjem za sebe; krivičnost pa je prekrival s pobožnostjo; zakaj pobožnost ne stane mnogo, krivičnost pa le nese.

Tako je rasla napetost, in nasprotstvo je bilo vedno hujše brez uspeha je molila in opominjala Mana, brez uspeha prosila in jokala Jerica, Gašper in Tone oba sta težko čakala rešitve. Vendar si je štel Tone še v dolžnost posvariti Gašperja, da naj se ne navadi v krčmi posedati. Zvedel je bil namreč, da je bil Gašper že več večerov zaporedoma do trde noči pri Rožmanu. Resno mu je razložil, kako je z dohodki kmetije, da se pač pošteni živi, če človek dela; da se z varčevanjem polagoma nekaj prihrani; zelenobi in zapije pa se hitro, kar se je počasi in s trudom pridobilo.

(Dalje prihodnjic)

—Kdor prelomi pravico, naj se ne čudi, če mu nekega dne drobce zaluzajo v glavo.

Netloba in senca

Neusmiljeni hrček

Sonja Severjeva

(Nadaljevanje)

Fizolček pa je medtem neutrudno plezal navkreber. Dolga, dolga je bila pot; premnogokrat je moral seči v malo, da se okrepča. Zakaj razen kamenja ni bilo ničesar na tem pustem obronku, niti najmanjše travice ne. Ves izmučen in s prazno vrečico je nazadnje dospel na vrh grebena. Tu se je željno razgledal in vohal po zraku. Kje bi neki bila tista prekrasna njiva? Kako je bil razočaran! Neusmiljena brata sta ga prav zares speljala na led — za grebenom ni bilo nikake lepe njive, le bele poljane večnega ledu so se vzpenjale do neba. Fizolčku se je ob tem pogledu kar stisnilo drobno srce. Sedaj je pač spoznal, da sta se ga brata hotela iznebiti. Dolgo je nepremično strmel v snežnike. Spomnil se je svoje dobre mame in si s prednjimi tačicami obrisal bridko solzo. Kam bi pač krenil, naprej ne more, nazaj ne sme. Malhica je bila že davno prazna. Kakor izgubljen je lezel dalje po grebenu in skakal od skale do skale. Že je ugašal dan, ubogi Fizolček pa je še vedno lačen in potr taval vrh grebena.

Nenadoma pa je radostno poskočil. Med skalami je zagledal prekrasno sočno rastlinico. „Korenček, korenček!“ je zaklical, se hlastno pognal do njega in že ga hotel pohrustati. Tedaj pa je korenček s prosečim tenkim glaskom spregovoril:

„Imej usmiljenje z menoj, hrček, nikar me ne pojej, pomagaj ti bom in ti pokazal prelepo rodovitno njivo.“

Hrček je obstal in začudeno ogledoval rastlinico od vseh strani. Govorečega korenčka pač še ni videl. Naposled se je ojunail in vljudno vprašal:

„Kako bi mi mogel pomagati in in pokazati pot, ko si vendar priraščen!“

„Dobro me poslušaj,“ je zašepetal z listki korenček. „Jaz nisem rastlinica teh gorskih krajev. Ko sem bil še seme, me je grdi veter zanesel v to pustoto. Strašno rad bi se vrnil v prelepi rodni kraj. Verjemi, njiva, kjer sem se rodil, je najlepša daleč naokoli in kakor nalašč za hrčke. Lepo me izkoplji in odnesi v dolino, jaz pa ti bom pokazal pot.“

„Bi že,“ je žalostno odvrnil Fizolček, „a ne vem, kako bi zmogel dolgo pot v dolino, preveč sem lačen.“

„Nič se ne boj,“ ga je potolažil korenček, „prej bova spodaj kakor si misliš, pokazal ti bom bližnjico. Torej poslušaj! Niti ped pod menoj je velika podzemeljska jama, v kateri izvira naš domači potok. Saj sem od tam s svojimi koreninami skušal srkati vlogo. Izkoplji me in takoj boš videl, da je res tako. Za prvo lakoto pa mi odšepni nekaj listov, to me ne bo preveč bolelo.“

„Nič se ne boj,“ je dejal Rožman. „Saj jaz vem, da nimaš še v rokah, kar ti gre; ampak pri meni imaš kredita magari za tisoč kron, in kdor ima kredit, ta je mož.“

„Tako je,“ je dejal Tetrej; „ni kredita brez kredita.“

Gašper je bil zadovoljen. Bodoče življenje se mu je kazalo v lepi luči. Čez dan bi delal, zvečer pa se zabaval v prijateljski družbi. In Reza bi bila najbrž dobra ženka, vesela, zgovorna in ne brez denarja. Prav presedalo mu je že dosedanje življenje; človek ima takorekoč pred seboj jed in pijačo, pa ne sme ne jesti, ne piti. No, stric je že obljubil, da ga izpusti iz klešč. Da bi se le ne skesal! Toda čemu bi ga še držal, če ne zaradi dobička? Ej, kako spoznava človek ljudi, tako imenovane pošteni, ki so toliko slabši od nepoštenjakov, da se ti ne hlinijo. Baraba je baraba; tak pošteni, pa baraba in hinavec. Nekako ponosen je bil Gašper, da je že toliko bridkega izkusil in da pozna zdaj človeško dušo do dna; jezil pa se zato ni nič manj nad krivici in in krivcem. Dan je gospodarjev, noč je moja, pravijo drugi fantje; njegova ni nobena ura; vedno bi moral biti ali na delu ali pa doma in delati za druge. Varih mu je bil kar oči zavezal, da je laže gospodaril z njegovim premoženjem za sebe; krivičnost pa je prekrival s pobožnostjo; zakaj pobožnost ne stane mnogo, krivičnost pa le nese.

Tako je rasla napetost, in nasprotstvo je bilo vedno hujše brez uspeha je molila in opominjala Mana, brez uspeha prosila in jokala Jerica, Gašper in Tone oba sta težko čakala rešitve. Vendar si je štel Tone še v dolžnost posvariti Gašperja, da naj se ne navadi v krčmi posedati. Zvedel je bil namreč, da je bil Gašper že več večerov zaporedoma do trde noči pri Rožmanu. Resno mu je razložil, kako je z dohodki kmetije, da se pač pošteni živi, če človek dela; da se z varčevanjem polagoma nekaj prihrani; zelenobi in zapije pa se hitro, kar se je počasi in s trudom pridobilo.

(Dalje prihodnjic)

—Kdor prelomi pravico, naj se ne čudi, če mu nekega dne drobce zaluzajo v glavo.

njega in že ga hotel pohrustati. Tedaj pa je korenček s prosečim tenkim glaskom spregovoril:

„Imej usmiljenje z menoj, hrček, nikar me ne pojej, pomagaj ti bom in ti pokazal prelepo rodovitno njivo.“

Hrček je obstal in začudeno ogledoval rastlinico od vseh strani. Govorečega korenčka pač še ni videl. Naposled se je ojunail in vljudno vprašal:

„Kako bi mi mogel pomagati in in pokazati pot, ko si vendar priraščen!“

„Dobro me poslušaj,“ je zašepetal z listki korenček. „Jaz nisem rastlinica teh gorskih krajev. Ko sem bil še seme, me je grdi veter zanesel v to pustoto. Strašno rad bi se vrnil v prelepi rodni kraj. Verjemi, njiva, kjer sem se rodil, je najlepša daleč naokoli in kakor nalašč za hrčke. Lepo me izkoplji in odnesi v dolino, jaz pa ti bom pokazal pot.“

„Bi že,“ je žalostno odvrnil Fizolček, „a ne vem, kako bi zmogel dolgo pot v dolino, preveč sem lačen.“

„Nič se ne boj,“ ga je potolažil korenček, „prej bova spodaj kakor si misliš, pokazal ti bom bližnjico. Torej poslušaj! Niti ped pod menoj je velika podzemeljska jama, v kateri izvira naš domači potok. Saj sem od tam s svojimi koreninami skušal srkati vlogo. Izkoplji me in takoj boš videl, da je res tako. Za prvo lakoto pa mi odšepni nekaj listov, to me ne bo preveč bolelo.“

„Nič se ne boj,“ je dejal Rožman. „Saj jaz vem, da nimaš še v rokah, kar ti gre; ampak pri meni imaš kredita magari za tisoč kron, in kdor ima kredit, ta je mož.“

„Tako je,“ je dejal Tetrej; „ni kredita brez kredita.“

Gašper je bil zadovoljen. Bodoče življenje se mu je kazalo v lepi luči. Čez dan bi delal, zvečer pa se zabaval v prijateljski družbi. In Reza bi bila najbrž dobra ženka, vesela, zgovorna in ne brez denarja. Prav presedalo mu je že dosedanje življenje; človek ima takorekoč pred seboj jed in pijačo, pa ne sme ne jesti, ne piti. No, stric je že obljubil, da ga izpusti iz klešč. Da bi se le ne skesal! Toda čemu bi ga še držal, če ne zaradi dobička? Ej, kako spoznava človek ljudi, tako imenovane pošteni, ki so toliko slabši od nepoštenjakov, da se ti ne hlinijo. Baraba je baraba; tak pošteni, pa baraba in hinavec. Nekako ponosen je bil Gašper, da je že toliko bridkega izkusil in da pozna zdaj človeško dušo do dna; jezil pa se zato ni nič manj nad krivici in in krivcem. Dan je gospodarjev, noč je moja, pravijo drugi fantje; njegova ni nobena ura; vedno bi moral biti ali na delu ali pa doma in delati za druge. Varih mu je bil kar oči zavezal, da je laže gospodaril z njegovim premoženjem za sebe; krivičnost pa je prekrival s pobožnostjo; zakaj pobožnost ne stane mnogo, krivičnost pa le nese.

Tako je rasla napetost, in nasprotstvo je bilo vedno hujše brez uspeha je molila in opominjala Mana, brez uspeha prosila in jokala Jerica, Gašper in Tone oba sta težko čakala rešitve. Vendar si je štel Tone še v dolžnost posvariti Gašperja, da naj se ne navadi v krčmi posedati. Zvedel je bil namreč, da je bil Gašper že več večerov zaporedoma do trde noči pri Rožmanu. Resno mu je razložil, kako je z dohodki kmetije, da se pač pošteni živi, če človek dela; da se z varčevanjem polagoma nekaj prihrani; zelenobi in zapije pa se hitro, kar se je počasi in s trudom pridobilo.

(Dalje prihodnjic)

—Kdor prelomi pravico, naj se ne čudi, če mu nekega dne drobce zaluzajo v glavo.

Hrček si tega ni dal dvakrat reči, brz je pohrustal nekaj nepotrebnih listov prijazne rastlinice. Prav slastni so bili. Nato se je hitro lotil dela in tako vneto kopal, da so kamenčki kar frčali na vse strani. Kaj kmalu je bil korenček izkopan in glej, pred Fizolčkom je zevala velika luknja. Previdno je pokukal vanjo. Če ne bi bil kot hrček vajej podzemeljskega življenja, bi ga bilo gotovo strah. Pred njim se je odprla orjaška jama, v kateri je bilo temno kakor v rogu. A hrček se je hitro znašel. Vohal je na vse strani, in res, korenček je imel prav! Hladni veter, ki je pihal skozi jama, je nosil vonj sočne njive. Urno je vzel korenček v gobček in smuk, smuk! zdrsil kakor blisk po velikem kapniku v dolino. Toda gorje, sicer tako pripraven kapnik ni segal jami do dna. Nenadoma ga je bilo konec in že je hrček s korenčkom vred letel po zraku.

„Joj, zdaj je po meni!“ je v smrtnem strahu zakričal Fizolček in spustil korenček iz gobčka. Imel pa je srečo! Ni priletel na trdo kamenje, temveč čof, čof, štrbunknil v podzemeljski tolmun. Brrr! Voda je bila tako mrzla, da ga je kar rezalo po telesu. Jadrno se je izkobilal iz neprijetne kope. Toda kje je korenček? „Korenček, korenček!“ je zaskrbjeno klical prijatelj, da je votlo odmevalo v temni jami. Nazadnje je le zaslišal iz daljave nežen glasek:

„Tu sem, tu sem, hrček, brz za menoj, potok me nese!“

Fizolček se je podvizal in hitel za glaskom. Skakal je od skale do skale, tekkel čez ostro kamenje in še vedno klical izgubljenega druga. Vedno slabotnejše se je odzival plavajoči korenček in iz vedno večje daljave je prihajal njegov glasek. Kmalu ga sploh ni več slišal. Potok je bil pač hitrejši od hrčka. Ves žalosten je Fizolček tekkel dalje.

Tedaj je nenadoma zagledal v daljavi medlo svetlobo in se radostno pognal naprej. Svetloba je postajala vedno močnejša in kmalu je stopil skozi ozko razpoko v skali in dnevno svetlobo. Veselo je pozdravil zlato sonce.

A kam sedaj? Nikjer ni bilo videti rodovitnega polja. Zopet se je spomnil prijaznega korenčka, tekkel dalje ob potoku in ga iskal v valovih. Tedaj je nenadoma zopet zaslišal nje:

VSE KARKOLI se potrebuje od zobozdravnika, bodisi izvlečenje zob, puljenje zob in enako, lahko dobiš v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov:

DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti, Knausovo poslopje.

(16, 18.)

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
Glennville 3330.

East 61st St. Garage
FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.
Henderson 9231
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

FR. MIHČIČ CAFE
7114 St. Clair Ave.
ENDICOTT 9350
6% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporoča za obisk.
Odprto do 2:30 zjutraj

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.
Ivanhoe 2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za hišno oskrbovanje ZA POSLOPJA V MESTU

Poln ali delni čas, šest noči v tednu

Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj

stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v

Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901

od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan

razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Prilika po vojni

Lepa prilika tudi za po vojni se nudi strežkinji za poln čas, ki mora biti stara nad 21 let, Slovenka ali Hrvatica. Jako dobra plača. Zglasite se v
Sorn Restaurant
6036 St. Clair Ave.

(x)

Takoj potrebujemo

Arc Velderje
Boring Mill operatorje
Lathe Operatorje
Craters and Packers
Stockmen
Težake

Reliance Electric & Engineering Co.

Ivanhoe Div.:
1091 Ivanhoe Rd.
Marine Div.:
1190 E. 152. St.

(192)

MALI OGLASI

PRIPRAVITE VAŠ FURNEZ!
Novi furnezi za premog, plin, olje, gorko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$5
Air-Conditioning,
Honeywell Thermostat
Lahka mesečna odplačila

Chester Heating Co.
1193 Addison Rd.
ENDICOTT 0487

(x)

PIVO V ZABOJH

Leisy . . . Schlitz
Dortmunder . . . Standard
in
dobro vino na galone
EMERY'S
961 Addison Road

(x)

Rodney Adams Heating Service

Instaliramo nove furneze na plin in premog.
Popravimo vse vrste furneze. Instaliramo pihalnike in termostate
Za točno postrežbo pokličite
KE 5200
550 E. 200. St.

(x)

Stanovanje v najem

V najem se odda 5 lepih, novopapiranih sob; oddajo se mirni odrasli družini. Na 1123 Addison Rd. zgorej. Vse udobnosti in centralna gorkota. (x)

Stanovanje išče

Samec išče stanovanje 3 do 4 sobe, med 40. in 70. cesto, od Superior do Hamilton Ave. Kdor ima kaj primernega, naj pusti naslov v brivnici George Kovačiča, 6312 St. Clair Ave.

(193)

Mora biti prodana

Na 71. cesti se nahaja hiša 12 sob, ki mora biti prodana zaradi smrti lastnika. Jako lepa prilika se nudi hitremu kupcu. Cena samo \$5.500. Pokličite HE 6054 po 6 uri zvečer.

(192)

Stanovanje v najem

V najem se odda stanovanje, obstoječe iz 4 čednih sob, prhna kopalnica, garaža. Odda se odrasli družini. Vprašajte na 1011 E. 64. St.

(192)

WOMEN IN WAR

DR. MARY WALKER

WAS A MEDICAL OFFICER DURING THE CIVIL WAR

1945 WOMEN CAN DO THEIR PART BY SAYING USED COOKING FAT. SALVAGED FAT SUBSTITUTES FOR INDUSTRIAL FATS AND OILS WE USED TO IMPORT FROM THE FAR EAST. IT'S WORTH CASH AND EXTRA RATION POINTS, TOO.

V poštnem uradu v Hyde Park, N. Y. je generalni poštni mojster Robert Hannegan izročil Mrs. Roosevelt prvo polo enocentnih poštinih znamk s sliko pokojnega predsednika Roosevelta in njegovega doma v Hyde Park. Od leve na desno so: Mrs. Elliot (Faye Emerson) Roosevelt, Mrs. Roosevelt, Joseph J. Lawler, Mr. Hannegan in brigadni general Elliot Roosevelt.

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

III.

Hitro so se bližali božični prazniki.

Po gradovih nemških grofov so se pripravljali k praznikom kar so mogli najslabše. Po cerkvah mora biti svetloba, da se bo videlo od jednega do drugega, da bi se ves tujkajnji kraj spremenil v polnočno svetlo res v beli dan, da zve ves svet, da tujkajnji domačini res že časte Boga na nizavah in da so vsi do najzadnjega dobre — da najboljše volje.

Po vaseh, — zlasti po onih, do katerih niso segale pozorne oči grajskih gospodov, ni bilo po radosti niti sledu, o veseljem popevanju niti sluha, o kakih pripravah niti duha. Tudi za belega dne so bile kakor bi izumrle. Vse delo je počivalo, po skednjih so ležale plasti prahu, cepci so bili obeljeni, grablje položene v slamo, še najveseleje, če je mogoče rabiti ta izraz, je bilo zvečer, ko se je jeklen nož izprehajal po lipovem lesu, ter pripravljali različna gospodarska orodja ali izrezaval palicam glave, in se je zavrtel kolovrat...

V BLAG SPOMIN

DVANAJSTE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA ISKRENO LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Joseph Ahlin

ki ga je Bog poklical k sebi dne 16. avgusta 1933.

Življenja vthre tamkaj ni, kjer v miru zdaj počivaš Ti, soprog in oče ljubljeni, do svidenja nad zvezdami!

Žalujejo ostali:

MARGARET AHLIN, soproga, in OTROCI

Cleveland, 16. avg. 1945.

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DRAGEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

John Mohorčič

ki je v Bogu za vedno zaspal dne 16. avgusta 1943.

Dragi soprog in ljubljeni oče, dve leti že počivaš v grobu, prebrida je žalost polnila srce, ko smo za vedno izgubili Tebe. Za vse trpljenje tu na zemlji naj večni Bog Ti da plačilo.

Žalujejo ostali:

MARY MOHORČIČ, soproga; MARY, hči; JOHN, sin.

Cleveland, O., 16. avg. 1945.

Toda oknice so bile povsod zaprte z močnimi zapahi, vrata na dvorišče zabarikadirana s celimi kladami, na dvorišču spuščeni psi, tudi vrata v veže skrbno zaprta. In šele, ko je bilo vse tako zavarovano, so si upali glasnejše in prostejše dihati, nič drugače, kakor bi jih bil kdo cel dan davil z železnim obročem.

Nato so se pričeli pogovarjati; a vendar je kmalu vse utihnilo, gospodar je pristopil k oknu in pozorno poslušal. In zopet so pričeli govoriti, ko so se prepričali, da pod oknom ni žive duše.

V izdobjih, ki so bile skoro po vseh sobah, je bilo povsod polno križev. Hišni bogovi z dedi so naenkrat izgubili. Skrili so jih, kar najskrbnejše so mogli, nekje pod tlak, druge so jih zagrebeli v zemljo, še druge zazidali, nekje jih tudi skrili pod streho. Brezdvomno, bo pred prazniki splošna preiskava. In gorje, če bi našli kje sledove stare vere. Na prvi pogled se je zdelo, da so tu sami kristijani; toda to je bilo le na videz. Vse je bilo le navidezno, samo za nekoliko dni, in nato so se zopet vrnili dedi z bogovi in besmi.

In ljudje po vaseh so slutili prav.

Na sveti večer je bilo videti po celi pokrajini od vasi do vasi čete gosposke družine, da pregleda vsako stanovanje; povsod so vse preiskali, morali so jim odpirati celo skrinje, razmetali so obleko po omarah. Starešine so povabili v grad k večerji, na dan velikega praznika je morala glava vasi z vsemi svetišče, starosta je bil odgovoren za vse; vsakogar, ki bi ne šel, je moral naznaniti. In vsak starešina je obljubljal pri svoji časti, da pojdejo iz njegove družine vsi, da ne sme zamuditi niti jeden. In večkrat je rekel gradnik: "Pri svoji časti? — Svojo glavo mi boš dal za to! — Ali imate vi čast — vi slovanski psi!" In starešina je stal pred gradnikom s temno zardelim obličjem in vpiral oči v tla, kakor bi po debelih hrastovih deskah iskal kdo ve kaj. — "Svojo glavo!"

Grajska družina je izvrševala po vaseh več — mnogo več

kakor golo preiskavo, če niso postavljeni v kmečkih hišah maliki v razžaljenje in jezo božjo. Mlada lica se jim niso smela niti pokazati.

"Kako vhaajo podlasice v luknje!" so vikali stari oprede, ki jim ni bilo mogoče delati po svoji volji.

"Vendar jih dobimo v pest! — V taki poslušnosti ne ostanejo dolgo! — To traja vselej le nekoliko let! — Potem si za to zadostimo!"

In potem je izkušen prekanenec pričel pripovedovati, kako je bilo za minulih uporov, kaj so kje užili, kako so se kje imeli, kake muke so si izmišljali, in mlečnozobi mladeniči so nestrpno pričakovali, kdaj ti ježi zopet prično zbadati.

In ko so sedli starešine z gospodo k praznični pojedini, so imeli na ponujenem pecivu križ pri križu, tudi na lesenih krožnikih je bilo izrezljano to znamenje, kakor tudi na žlicah in čašah. In gospodje so pogledovali starešine od strani z najstrupenjšim izrazom v obrazih in si namigovali z očmi. Starost je ta dan ostalo le malo doma. In še po te so poslali trikrat ali štirikrat. Stoprav ko so videli glavo popolnoma obvezano, in obličje na smrt bleko ter slišali hripav glas, so verjeli bolezn, in ga niso šli iskat petič.

Nekje je tudi stokal starešina na postelji, težko je sopol, in na vprašanja grajskih služabnikov komaj odgovarjal. A komaj so bili iz vasi, jim je nasvetoval sam bes, naj se vrnejo; in ko so stali vnovič na dvori-

Gornja slika nam predstavlja zverinsko nezakonsko mater 21 letno Mary Grassi iz Clevelanda, ki je povila brez vsake pomoči zdravo deklico in jo takoj po porodu stlačila v furnez, katerega je natlačila s papirjem in zažgala, da je otrok zgorel. Kdo je oče, noče povedati. Pravi, da je neki vojak, ki je v službi preko morja.

šču omenjenega doma, je stal tamkaj gospodar zdrav kakor riba v vodi.

"Ah, ti potepuh!"

"Ah, ti jazbec!"

"Ah, ti besov hlapec!"

In predno se je gospodar zavedel, je že ležal na zemlji z zvezanimi rokami. Nato so ga odvedli v grad, a nikakor v slavnostno dvorano.

"Po evangeliju! — Vse po evangeliju! — Ta nima svatovskega oblačila! Vrzite ga tja, kjer je jok in škripanje z zobmi. Mnogo je poklicanih, a malo izvoljenih!"

In služabništvo je bliskoma izvršilo ukaz svojega gospoda. In gospodar starešina se je poslovil od upanja, da bi še kdaj zagledal solnčno luč.

To so bile čudne praznične gostije, katere so napravljali nemški gospodje slovanskim starešinam v podjarmljenih pokrajinah. Gostom se je zdelo, da se morajo pri vsakem grizljaju, kateri vzamejo v usta, zadaviti, in njihove glave so bile tako težke, da so jih komaj držali pokonci.

Gospodje so jih spodbujali. "Jejte, seljaki! — Pijte, seljaki!"

In skoro so bili nasilni, da bi jih pripravili, da bi jedli in pili.

V časih so se svetila težka vina, po katerih človek najbolj gotovo in najtrdnjeje zaspi. Znaša so jezik, ki se je opojne

pijače komaj dotaknil, tako premotiti, da ni niti vedel, kdaj je čašo treba odtegniti od ustnic.

"Odgovorite mi: kdaj ste se imeli v svojem življenju tako dobro? — Tebi je osemdeset, tebi sedemdeset, vi vsi ste starejši od mene — ta je celo devetdesetnik! — Take pijače vaša usta še niso pokusila. To je najčistejša z renskih bregov. Nikdar se niste imeli takol!"

In starešine so molčali na te besede kakor grobovi.

Takrat se niso za pijačo vsemu pritrjevali, za lesketajočo se kovino niso prodajali svoje časti, za trenotek razkošja niso zapisovali svojih duš najhujšim sovražnikom.

Staroste so sedeli za mizo še vedno, kakor da so jim odvele neli jeziki.

"Ali ste imeli kdaj boljše jedi, pili boljše vino?"

Grajski gospod je govoril že razjarjen.

"Ali odgovorite, vi psi?"

Gospod je starega, devetdesetletnega starosta zgrabil za bele lase, kakor bi mu jih hotel izrjavati.

"Imeli smo se stokrat boljše..."

"Vi — vi — satanske duše?"

"Stokrat, pravim še enkrat, če že hočete vedeti!"

"In kdaj — poveš-li kdaj?"

"Ko vas ni bilo tukaj!"

Novi britski mož št. 1. — Slika nam predstavlja novega britskega ministerskega predsednika Clementa Richarda Attlee-a s soprogo in sinom Martinom. Slika je bila posneta še leta 1941. Attlee ima poleg sina tudi tri hčere.

Devetdesetletni stariček je zdaj vstal, njegova postava, ki je bila na videz že sključena, se je zavrnila, oči so se posvetile, kakor bi švigale iz njih iskre, in nato je ponavljal, kakor da je nad gradom najstrašnejše zagrmelo: "Da — ko ni bilo vas tukaj, smo se imeli boljše ne stokrat, ampak tisočkrat!"

Grajskiček je za nekaj trenutkov ves pobledele, potem je priškolil k oknu, je odprl in zaklical na dvorišče: "Družina! — Družina! — Pomoč!"

"Gori, tovariši! — Je že čas!"

Devetdesetletni stariček je zagrmel tretjič, in v tem trenutku se je posvetilo v rokah starost kakih dvajset nožev, podobnih bodalom. Po stopnicah je

že zvenketal jeklo, goli so se hitri koraki, grof se je tresel kakor vodi. Deset mož se močjo vpiralo ob vrata, ki je bilo radi lešeno po stenah, štiri na vrat sta mu bila na dva noža.

"Ti nam zagotovi odhod!"

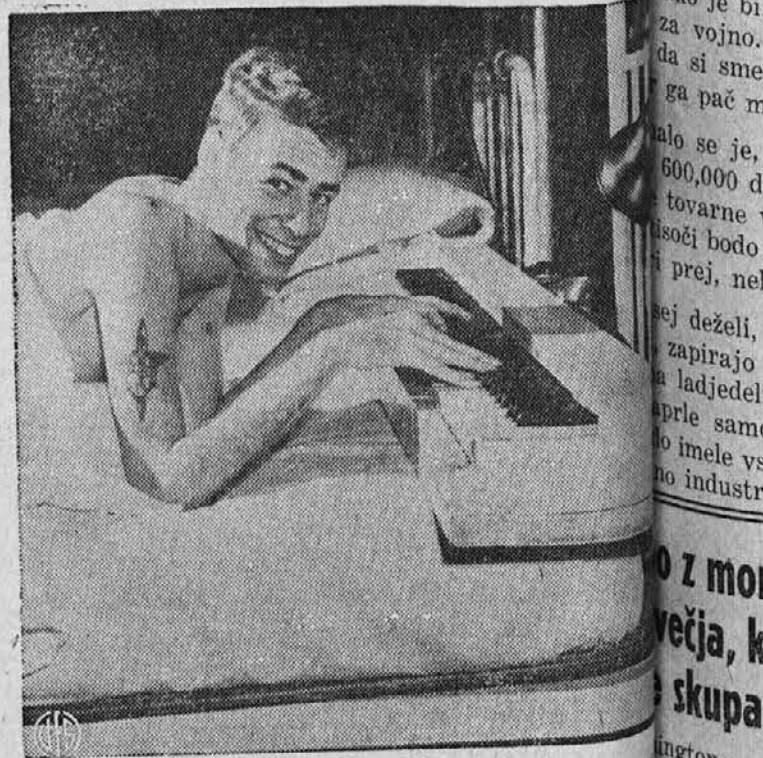
"Zagotovim! — Pri govih, ne storite mi"

"Ti prisežeš pred se nad nami ne mas"

"Vse storim..."

(Dalje prihajajo)

— Delo je najboljši ček, da pomirimo

Machinist Mate Alan C. Wagner iz Garden City, N. Y., je služil na nosilec letal, kjer je bil tako poškodovan, da je bil od pasa doli paraliziran. Že je bil izgubljen, da bi še kdaj igral na piano. Toda njegov prijatelj, C. Brown Hyatt, tudi iz Garden City, mu je postavil električno piano, katero so položili Wagnerju na posteljo v St. Albans Naval bolnišnici v New Yorku. Vidimo na sliki zadovoljno se smehljajočega, govori prsti zopet ubirajo po tipkah.

Iskrena vam hvala

V prijetno dolžnost si štejem, da se najlepše in zahvalim državljanom in državljanke 32. varde za njihovo zaupanje ob priliki primarnih volitev, ki so se vršile 1. julija, pri katerih sem prejel odlično število oddanih glasov pri izbiri kandidatov za mestno zbornico mesta Clevelanda.

Mojo globoko zahvalo naj prejmejo regularni, slovenski in hrvatski demokratični klubi za moralno podporo ter "Burke for Mayor and Prince for Council Campaign Committee 32nd Ward" za uspešno kampanjsko delo v prid izvolitve.

Iskrena hvala slovenskemu časopisu za objavljene pisanjske članke, posebno Ameriško Domovino za indovne v uredniškem članku.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo vsi oni, ki so prejeli dan volitev s svojim nesebičnim delom in trudom pripomoč do neoprijemljivega dobrega uspeha.

Zagotovljeno naj bo onim, ki so ob primarnih volitvah oddali glas za mojo izvolitev, me svojem, sorodnikom, prijateljem in znancem priporočali da jih bom respektivno gentlemano v mestni zbornici zastopal — in to seveda, če mi volilci pri jesenskih volitvah poverijo tozadevni mandat.

V toplem priporočilu, da s isto energijo, kakor ste se ob moji strani pri primarnih volitvah, da tudi ostanejo glavni — in zagotovljen sem, da bo vaša in moja zmagota.

V izreku globoke hvalečnosti ostajam Vaš

JOHN J. PRINCE

mestni zastopnik 32. varde.

Skebe & Ulle Plumbing & Heating Co.
15601 Waterloo Rd.

Vodne cevi namestimo in odvodne kanale očistimo. GLEDATI ZDAJ SVOJ GREJNI SISTEM NA PARO IN VROČO MI prodajamo in instaliramo ves monterski in grelni material.

Ponoči pokličite:

MIKE SKEBE
KE 4614